

יום ה', ט"ז בחשוון תשס"ו (17 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בשעה שהעם היהודי עומד לקרוא ללמוד על **עקידת יצחק** בפרשת השבוע "וירא", אנו מציינים הערב 67 שנה ל"ליל הבדולח" שהתחולל בגרמניה הנאצית ב-ט"ז בחשוון תרצ"ט. בתי הכנסת שנחרבו באותו פוגרום לא יחזרו. אך בשנים האחרונות, נולד רעיון ל"שחזר" אותם על המסך. על כך הדברים הבאים...

לפני כ- 13 שנה הוצת בית כנסת בעיר ליבק שבגרמניה. קבוצת סטודנטים לאדריכלות באוניברסיטה הטכנולוגית בדרמשטט, החליטה כי התגובה ההולמת לאירוע גזעני זה תהיה פרויקט של מחקר, תיעוד ושחזור של בתי כנסת. מטרתם היתה כפולה: מחד, **לעורר עניין במונומנטים היסטוריים חשובים**, שאבדו מן העולם עקב האלימות הנאצית, ומאידך, **להנציח את החיים היהודיים התוססים שהתקיימו בגרמניה בעבר, ואת חורבנם.**

הפרויקט הפך לתערוכה 'בתי כנסת בגרמניה: שיחזורים וירטואליים', שנפתחה בבית התפוצות ב- 24.2.04 ונמשכה 4 חודשים, עד 25 ביוני 2004.

בתערוכה הוצגו שיחזורים וירטואליים של 16 בתי כנסת בגרמניה שנעשו באמצעות תוכנת מחשב - **CAD** [Computer Aided Design]. בתי הכנסת ששוחזרו [פנים וחוץ] הם מן הערים ברלין, דורטמונד, דרזדן, פרנקפורט [שלושה], הנובר, קייזרסלאוטרן, קלן, לייפציג, מינכן, נירנברג, פלאואן, מנהיים - רובם נהרסו או נפגעו בתקופת השלטון הנאצי, בעיקר בליל הבדולח, 9-10 בנובמבר 1938. בתערוכה עמדו לרשות המבקרים יותר מ- 10 עמדות מחשב כדי לאפשר 'סיור' בבתי הכנסת כרצונם.

התערוכה נערכה על ידי המחלקה לאדריכלות באוניברסיטה הטכנולוגית של דרמשטט, בשיתוף עם הגלריה הפדרלית של גרמניה. התערוכה 'נוידה' על ידי המכון הגרמני לקשרי תרבות בינלאומיים והוצגה בבית התפוצות בשיתוף עם מכון גתה, תל אביב.

אוצרת-מתאמת בבית התפוצות: גב' שרה הראל-חושן

<http://www.bh.org.il/Exhibitions/VirtualSynagogue/indexh.asp>

=...יש אינטרס לשחזר כמה שיותר, להשיב לתחיה מקסימום בתי כנסת, לפחות וירטואלית. 'מלחמה נגד הזמן' מכנה זאת פ' כהן מהמרכז לאומנות יהודית בירושלים, המתעסקת באופן פעיל בשחזורי בתי כנסת בכל העולם. בתי כנסת רבים שכבר אינם פעילים עומדים עזובים ומוזנחים, ויש חשש יומיומי שיהרסו אותם מחוסר עניין ויהפכו אותם למוקד חולין. לכן, היא במירוץ תמידי לתעד מה שיותר בתי כנסת טרם הריסתם וירידתם לתחום הנשיה.

ב- 1994, כשהגיעה לגרמניה לצורך עבודת מחקר, כהן גילתה לתדהמתה כי מלבד 1400 בתי הכנסת הגדולים שנשרפו בליל הבדולח, יש עוד כ- 800 עד 1,000 בתי כנסת או מבנים שהיו בתי כנסת, במקומות או בעיירות קטנות הנמצאים כיום בידיים פרטיות. הם הפכו לבתי מגורים וחלקם שודרגו ושופצו. "לפעמים עוד אפשר לזהות שהיה בית כנסת, לפעמים כבר לא", אומרת פרופ' כהן בדכדוך. "מצאתי בעלי בתים שהכניסו מדרגות בבית ושינו את המבנה המקורי. בעלת בית אחת הניחה את מיטתה בעזרת הנשים..." = ["יתד נאמן" - פסח תשס"ב]

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים "א"]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16 ¹⁸	(י-ם): 16 ⁰³	(ת"א): 16 ¹⁷	(חיפה): 16 ⁰⁶
------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------------

צאת השבת	(ב"ש): 17 ¹⁵	(י-ם): 17 ¹⁷	(ת"א): 17 ¹⁸	(חיפה): 17 ¹⁶
----------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------------

יום נעים ושבת שלום!

פרשת השבוע: **"וירא"** [בראשית י"ח' 1- כ"ב 24]

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.